

U sklopu istraživačkog projekta Hrvatske zaklade za znanost (IP-09-2014), voditelja izv. prof. dr. sc. Ante Bralića, pod naslovom *Raspad Habsburške Monarhije i transformacije na istočnojadranskom prostoru (1917. – 1923.)*, istraživao sam (travanj – svibanj 2016.), u Državnom arhivu u Splitu arhivski fond br. 582., „Okružni sud u Splitu (1918. – 1945.)“, s naglaskom na razdoblje 1918. – 1923. godine. Unutar sadržaja ovoga fonda nalaze se spisi koji se odnose na provedene sudske procese naslovljene „Sudski procesi HSS-ovcima, ustašama i ostalima“. Navedeni postupci vođeni su protiv pojedinaca i skupina osoba koje su bile izložene kaznenom progonu zbog svojega javnog i političkog djelovanja protivnog aktualnim stajalištima vlasti.

Istraživanje je također obavljeno i u Zagrebu, HR-HDA (travanj 2016.), i to na fondu br. 1359., „Teror vladajućeg režima“, „Pravilnik o radu u Odjeljenju Državne bezbednosti“, „Spisak lica sumnjivih sa boljševičke propagande i otečestva“, „Komunistički poslanici“, „Odluke Ministarstva unutarnjih dela“, i „Zabrana štampe“. Vremensko razdoblje na koje se odnosilo istraživanje je od 1917. do 1923. godine.

Naredno istraživanje obavljat će dodatno na spomenutim fondovima u Splitu i Zagrebu, s naglaskom na istraživanje u Splitu i to novom fondu br. 181., naslovljenom „Jugoslavenska ujedinjena omladina i jugoslavenska narodna obrana u Južnoj Americi – Jugoslavenska nacionalna i ujedinjena omladina“. Navedena zbirka odnosi se na razdoblje početka 1908., i razdoblje završetka 1965., a u svojem sadržaju ima razne knjige, časopise, novinske isječke, fotografije, spise, i napose je zanimljiva za predočavanje političkih prilika, zapravo odnosa koji su dominirali u razdoblju neposredno nakon završetka Prvoga svjetskog rata, odnosno raspada Habsburške Monarhije. U tom kontekstu iznimnu zanimljivost pružaju mnogi novinski napisi koji oslikavaju društveno ozračje i politička stajališta pojedinaca koji su za budućnost imali značajnoga utjecaja na ukupnost razvoja društveno-političkih prilika u Dalmaciji, odnosno novostvorenoj zajednici Kraljevstva/Kraljevine SHS.